

SZINYEI MERSE PÁL

1845 - 1920

ESŐS TÁJ (DOMBOS TÁJ)

OLAJ, LEMEZPAPÍR, 33 x 43,5 CM
JELEZVE JOBBRA LENT: SZINYEI
MNG MŰBÍRÁLATI SZÁMA: 9097/1997.

IRODALOM:

HOFFMANN EDITH: SZINYEI MERSE PÁL. BUDAPEST, 1943.

FÜLEP LAJOS: A MŰVÉSZET FORRADALMÁTÓL A NAGY FORRADALOMIG. BUDAPEST, 1974. 41.

ANNA SZINYEI MERSE: BILDGATTUNGEN UND THEMEN IM JUGENDWERK VON PÁL SZINYEI MERSE. ACTA HISTORIAE ARTIUM, 1981, NO. 3-4.
SZINYEI MERSE ANNA: SZINYEI MERSE PÁL ÉLETE ÉS MŰVÉSZETE. BUDAPEST, 1990.

SZINYEI MERSE ANNA: A MAGYAR TÁJFESTÉSZET ARANYKORA. BUDAPEST, 1994.

AZ ESŐS TÁJ CÍMŰ FESTMÉNY NEM ISMERETLEN A SZINYEI-KUTATÓK ELŐTT. A FESTMÉNYT AZ ELMÚLT ÉVTIZEDEK BEN KÉT MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ VÉLEMÉNYEZTE; 1962-BEN FARKAS ZOLTÁN, 1998-BAN PEDIG DR. SZINYEI MERSE ANNA. A KÉP HÁTOLDALÁN MA IS MEGTALÁLHATÓ A CÉDULA FARKAS ZOLTÁN FELJEGYZÉSÉVEL, MISZERINT A FESTMÉNY "SZINYEI MERSE PÁLNAK IGEN JÓ KVALITÁSÚ MŰVE, KEZDETI MÜNCHENI KORÁBÓL". FARKAS ZOLTÁN DATÁLÁSÁVAL SZEMBEN SZINYEI MERSE ANNA AZ ÉRETT MESTERRE VALLÓ FESTŐI HATÁSOKAT LÁTJA MEG A FESTMÉNYBEN. "BIZTOS KÉZZEL FESTETT, LENDÜLETES EGSZETVONÁSAI KITŰNŐ TÉRMÉLYSÉGE, FRISS ATMOSZFÉRÁJA SZÁMOMRA INKÁBB A GYAKORLOTT TÁJFESTŐ ESZKÖZTÁRHÁHOZ TARTOZNAK. UGYANCSAK ÉRETT MESTERRE VALL A FELHŐS ÉGBOLT GAZDAG SZÍNTHATÁSA, VALAMINT A NÖVÉNYEKNÉL A ZÖLD SZÍNSKÁLA SZINTE ÖSSZES LEHETŐSÉGÉNEK KIAKNÁZÁSA" - ÉRVEL A KÉSŐBBI DATÁLÁS MELLETT A MŰVÉSZ MONOGRÁFUSA.

FARKAS ZOLTÁN DATÁLÁSÁT ARRA A HÁROM DOKUMENTUMÉRTÉKŰ CÉDULÁRA ALAPOZHATTA, AMELYEK A FESTMÉNY HÁTOLDALÁN TALÁLHATÓK: EGY NÉMET PECSÉT A LEMEZPAPÍR (DEKLI) GYÁRTÓJÁTÓL, A HÍRES KIÁLLÍTÓHELY, A GLASPALAST ÉS G. HESS MÜNCHENI MŰKERESKEDŐ CÉDULÁJA. E CÉDULÁK AZONBAN NEM LEHETNEK EGYÉRTELMŰ BIZONYÍTÉKAI A KORAI DATÁLÁSNAK. HOFFMANN EDITH MONOGRÁFIÁJÁBAN FELSOROLJA A MŰVÉSZ MÜNCHENI KIÁLLÍTÁSÁIT, AMIBŐL JÓL LÁTHATÓ, HOGY SZINYEI MERSE, A MAJÁLIS CÍMŰ FESTMÉNY ALKOTÓJA, A 20. SZÁZADI MODERN MAGYAR MŰVÉSZET ATYJA, AZ 1868-AS KUNSTVEREIN KIÁLLÍTÁSTÓL KEZDVE AZ 1910-ES HEINEMANN KIÁLLÍTÁSIG JELEN VOLT A MÜNCHENI MŰVÉSZETI ÉLETTÉBEN. A LEMEZPAPÍRHOZ ÍGY BÁRMIKOR HOZZÁJUTHATOTT, AHOGYAN ARRA SZINYEI MERSE ANNA SZAKVÉLEMÉNYÉBEN RÁ IS MUTATOTT. SZINYEI MERSE ÉRETT KÖRSZAKÁBAN IS TÖBBSZÖR JÁRT MÜNCHENBEN, AHOL KÉPEKET IS ELADOTT ÉS TERMÉSZETESEN FESTŐSZEREKET IS VÁSÁROLT. A GLASPALASTBAN 1869-BEN IS KIÁLLÍTOTT, DE 1901-BEN IS, AMIKOR ARANYÉRMET NYERT OTTANI KIÁLLÍTÁSÁN. A G. HESS MŰKERESKEDŐI CÉDULA MÉG KÉSEBBI IDŐSZAKRA VALL. G. HESS HIRDETÉSEI A 10-ES ÉVEKBEN JELENNEK MEG A GLASPALAST KATALÓGUSOKBAN.

SZINYEI MERSE PÁL KÉPEI "IDŐTLEN PILLANATOT" RÖGZÍTENEK, S MIVEL A MŰVÉSZ KÉPI ÉS FESTŐI PROBLÉMAFELVETÉSE EGÉSZ PÁLYÁJÁN EGYSÉGESEN JELENTKEZETT, NEHÉZ MEGÁLLAPÍTANI, HOGY A FESTMÉNYEK PONTOSAN MELYIK KÖRSZAKÁBÓL VALÓK. A KORAI FESTMÉNYEK KÖRSZAKALKOTÓAK, ÚJÍTÓAK, AZ IMPRESSZIONIZMUS, A PLEIN AIR HANGJA SZÓLAL MEG BENNŰK. A KÉSEI MŰVEK A MEG NEM ÉRTETTSÉG SZAKADÉKÁN KERESZTŰL UGYANAZT A KÉPI TARTALMAT SUGÁROZZÁK ÉRETEBB, NYUGODTABB STÍLUSBAN. FÜLEP LAJOS SZAVAIVAL ÉLVE "AZ EGYENESEN PLEIN AIR FESTŐBŐL ÉRZÉSEM SZERINT INKÁBB TÁJKÉP FESTŐ NŐTT KI IDŐVEL, AKI A TERMÉSZETNEK A TÁJSZÉPSÉGEK BEN MEGNYILATKOZÓ NAGYSÁGÁT SZÓLALTATTA MEG". AZ ESŐS TÁJ CÍMŰ FESTMÉNY FÜLEP SZAVAINAK ILLUSZTRÁLÁSÁUL IS SZOLGÁLHATNA, ÍGY MINDEN BIZONNYAL NEM A KEZDETI, 1864-1873 KÖZÖTTI MÜNCHENI PERIÓDUS SZÜLTÖTTÉ, MÉG AKKOR SEM, HA A HÁTOLDALI CÉDULÁK LÁTSZÓLAG ERRE UTALNAK.

"EGY TÓNUSBAN BEÁLLÍTOTT ZÖLD FOLT AZONBAN INKÁBB FŰ, MINT TÍZ KIRAJZOLT FŰSZÁL, S A SZÍNTELEN LEVEGŐ SOKKAL INKÁBB ÉG, MINT A FESTÉKNEK ÉRZŐ KÉK LAP, S MAGÁNAK A FÁNAK FOLTHATÁSA A LEVEGŐBEN ERŐSEBBEN SZUGGERÁLJA A FA ÉRZÉSÉT, MINT AZ ANYAGÁBAN KÜLÖN FÖLFOGOTT FA" - ÉRZÉKELTETI SZINYEI AZ ESŐS TÁJ CÍMŰ TÁJKÉPÉRE IS JELLEMZŐ FESTŐI, TECHNIKAI FELFOGÁSÁT, LENDÜLETES, LENYŰGÖZŐ EGSZETKEZELÉSÉT FÜLEP LAJOS. A FESTMÉNY "SZINYEI SAJÁT LELKI SZÜKSÉGÉNEK MEGSZÓLALTATÓJA". A MŰ HŰEN ÁRULKODIK SZÜLETÉSE OKÁRÓL, AMIT FÜLEP A KÖVETKEZŐKÉPP FOGALMAZOTT MEG: "KIMEGY FESTENI, MERT MEGFULLAD A MŰTEREMBEN, S MERT A TERMÉSZETET SZERETŐ LELKE NEM TALÁL GYÖNYÖRŰSÉGET, CSAK A SZABADBAN".

SZINYEI MERSE ŐSZI KERT KÉK HEGGYEL CÍMŰ FESTMÉNYÉBEN, AMELYET SZINYEI MERSE ANNA AZ ESŐS TÁJ ANALÓGIÁJAKÉNT EMLÍT, UGYANAZT A KOMPOZÍCIONÁLIS MEGOLDÁST LÁTJUK, MINT FESTMÉNYÜNKÖN. AZON "A HÁTSÓBB TÉRRÉTEGEK ELÉ SZILUETTSZERŰEN MARKÁNS TÖMEGÜKKEL HELENYEZTE EL A FESTŐ A LAZA LOMBOZATÚ BOKROKAT, FÁKAT", MÍG EZEN A FESTMÉNYEN AZ ERDŐ SZEGÉLYEZTE, ESŐ MOSTA MEZŐT LÁTJUK AZ ELŐTÉR BEN, HÁTUL A KÉKES DOMBOK FELETT MEGÜLŐ ZÁPORFELHŐ EGY APRÓ KÉPSZELET. A MŰVÉSZT A LÁTVÁNY ÉS A FESTŐI MONDANIVALÓ EGYESÍTÉSÉNEK FELADATA FOGLALKOZTATTA, AMIT REMEKŰL OLDOTT MEG A TUDATOSAN MEGKOMPONÁLT TÁJKIVÁGÁSBAN.

F.K.

42.▶

SZINYEI MERSE PÁL

1845-1920

ESŐS TÁJ (DOMBOS TÁJ)

1901-1910 KÖZÖTT
OLAJ, LEMEZPAPÍR 33 x 43.5 CM
JELEZVE JOBBRA LENT: SZINYEI

KIKIÁLTÁSI ÁR: 2 000 000 FT